

Otázka: Křesťanská filosofie starověku a středověku

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Laura Hálová

Křesťanská filosofie vychází z filosofie antické. Dva křesťanští filosofové, považováni svými myšlenkami za nejpřínosnější - sv. Augustin, Tomáš Akvinský, vychází především z těchto dvou filosofů antických: Aristoteles, Platon.

Platon

K nejvýraznějším filosofům antiky (až do dnešních časů) patří Platon, jež byl žákem filosofa Sokrata. Sám se stal učitelem filosofa Aristotela.

Platón založil univerzitu v akadémově háji. Věnoval se filosofickému učení. Sám přebírá názory o nesmrtelnosti duše. Tělo považuje za hrob duše.

Z Platónova učení o nesmrtelné duši, jenž nemá počátek ani konec je svou podstatou stejná jako duše světa- Bůh. Duše a celý svět idejí je stálý - nevzniká ani nehyne - věčný život.

Za nejvyšší dobro je považován Bůh.

Z Platónova filosofického učení čerpá Sv.Augustin (354 - 430).

Sv. Augustin

Rozvíjí křesťanskou věrouku v duchu novoplatonismu (stejně jako sv. Pavel).

V díle „O Boží Obci“ - vytváří vlastní katolickou historii světa do dvou entit:

1) Věčné obce nebeské (dokonalé) - boží stát je jediným pravým státem - obec, co založili dobří věřící

2) Časné obce pozemské (hřešící) - vede k formě řecké/římské civilizace - není to stát na základě víry, ale přirozenosti člověka, tudíž plodí hřích a zlo

Dle Sv. Augustina pozemský stát v čele s křesťanskými císaři musí napomáhat církvi v tomto poslání - sloužit Kristově víře a tak přispěje ke konečnému vítězství nebeské říše.

Sv. Augustin se ve svém učení také věnoval trojjedinosti Boha. Za příslušníky Boží obce považoval Sv. Augustin i ty stojící mimo samotnou církev, což ospravedlňovalo možnost zachování některých hodnot antické kultury v křesťanském světě.

„ Svět byl stvořen z ničeho tvořivou Boží podstatou. Boží mysl v sobě obsahuje podstatné tvary veškerých věcí (na způsob idejí), které se podle těchto vzorů ve světě utvářejí.“

Životopis Sv. Augustina

Otec Sv. Augustina byl římský úředník, matka křesťanka.

V mládí žil nevázaným způsobem života. Roku 372 se mu narodil nemanželský syn.

Sv. Augustin se ve svých 33 letech stává křesťanem (v kristových letech). Rozvíjí křesťanskou věrouku v duchu novoplatonismu (stejně jako sv. Pavel).

Aristotelés

Řecký filosof, žák Platónův, vychovatel Alexandra Makedonského (budoucí Alexandr Veliký).

Na rozdíl od svého učitele Platóna se snažil Aristotelés obsáhnout a uspořádat všechno předmětné vědění své doby a výsledky vlastních pozorování Země, oblohy, přírody, jazyka,

společnosti, politiky a umění.

„ Vznikající věc musí být možná a přechází z možnosti k uskutečnění.“

V Aristotelovu učení je jako vzorové jsoucno živá bytost (Bůh). Může se pohybovat a měnit a to zejména za nějakým cílem, který patří k přirozenosti věci.

Aristotelova filosofie je tedy teologická. Je mu cizí představa aktuálního nekonečna. Proto ani řetězec příčin nemůže být nekonečný, nýbrž musí skončit nutně u první příčiny „ prvního nehybného hybatele“, jehož pak křesťanská teologie ztotožnila s Bohem.

Tomáš Akvinský (1225-1274)

* Katolický filozof, teolog scholastické tradice - jeho práce je vrcholem scholastiky

Jeden ze 33 učitelů církve, na kterého byl povýšen papežem Piem V. roku 1267.

Filosofie Tomáše Akvinského vychází z teologické interpretace Aristotelova díla významně ovlivněna novoplatonismem.

Tomáš Akvinský se pokusil je uvést do harmonie. Pravda je podle něj jen jedna, ale vedou k ní dvě cesty - cesta rozumu a cesta víry.

Cesta rozumu- tj. cesta zjevné pravdy, která je poznatelná lidským rozumem podobně jako cesta přírody (tj. přirozeného světa). Stejně tak je možné obhájit rozumem existenci Boha.

Tomáš Akvinský formuloval celkem pět následujících cest k důkazu- inspiroval se Aristotelovou metodikou a také učením Augustinovým a to:

* z pohybu lze usuzovat, že musí existovat prvotní impuls - Bůh

* vše má svou příčinu, musí však existovat prvotní příčina - Bůh

* věci existují nebo ne, a to, že existují způsobuje nějaká nutnost

* skutečnost je rozdělena dle stupňů dokonalosti, musí však existovat nejvyšší stupeň dokonalosti

* v uspořádání věcí je smysl, stejně jako ve směřování věcí musí existovat něco, co danou věc řídí

Životopis Tomáše Akvinského

Zprvu bylo jeho učení římsko-katolickou církví i pařížskou univerzitou odmítáno. Založil tomistickou filosofickou školu, která se stala půlstoletí po Tomášově smrti na dlouhou dobu hlavním směrem křesťanské filosofie. (škola Tomistická)

Jeho filosofie je oficiální filosofií církve a zaujímá významné postavení i v současné filosofii.

Vycházel především z učení Aristotela - na jeho základě hájil feudální zřízení. Na rozdíl od Sv. Augustina nepovažoval stát za zlo a následek prvotního hříchu.

Obhajoval monarchii jako formu státu.

Scholastika - z řeckého scholastikus (školský, patřící škole)

(Do 8. Století po vzoru Sv. Augustina ignorace církve světského státu a jeho zřízení.)

V pol. 11. Století za vlády Karla Velikého se na zemi rozvíjí reformní hnutí za vymanění církve z pod vlivu vladařů. Jeho součástí bylo oživení zájmu o římské právo, o něž se nové pojetí církevní organizace opíralo. Vznikaly první univerzity, na nichž se začaly učit i teologické disciplíny a filosofie.

Scholastika se snažila o rozumové podepření církevních hodnot. Zakladatelem scholastiky byl anglosaský mnich Alkuin. Ten zorganizoval klášterní školu, která udala směr středověkého vzdělání :

-Trivium - gramatika, rétorika, logika.

-Quadrivium - aritmetika, geometrie, astronomie, hudba.

Scholastiku dělíme do 3 období: a) raná, b) vrcholná (Tomáš Akvinský) a 3) pozdní

